

แนวคิดอะคาลละสุตามที่ศนะของอะฮฺลิซุนนะฮฺ

คำว่าอะฮฺลิซุนนะฮฺเป็นคำที่กำเนิดขึ้น และแพร่หลายหลังจากเกิดกลุ่มต่างๆ ในอิสลาม ซึ่งเป็นคำที่เรียกผู้ยึดแนวทางของท่านรซูลและแนวทางของบรรดาเศาะหาบะฮฺ คำนี้ได้อิงมาจากบทเห็ดษของท่านรซูล ที่เรียกร้องให้มีสติมยึดแนวของชาวอะฮฺลิซุนนะฮฺ วัล ญะมาอะฮฺ และหนักเสียงจากการแตกแยกออกเป็นกลุ่มต่างๆ³⁵ ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอความหมาย ความเป็นมาของอะฮฺลิซุนนะฮฺ วัล ญะมาอะฮฺและแนวคิดของพวกเขาก็มีต่อบรรดาเศาะหาบะฮฺในอะคาลละฮฺทั่วไป และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพวกเขาในอะคาลละฮฺของการรายงานเห็ดษ

ความหมายของอะฮฺลิซุนนะฮฺ

คำว่าอะฮฺลิซุนนะฮฺเรียงภาษา มาจาก 2 คำที่ผสมกัน กล่าวคือ อะฮฺล **أهل** และ ฮฺลิซุนนะฮฺ **السنة** ซึ่งมาจาก คำ **سنة** สันนา อะฮฺล หมายถึง ผู้ตาม ฮฺลิญาหะรียฺ (ม.ป.ป. : 2138) กล่าวว่า ฮฺลิซุนนะฮฺมาจากคำว่า สันนา แปลว่า แนวทางทั้งที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง ท่านนะบี(คืออัลลอฮฺอะลยฺฮฺซัลลัลม)กล่าวว่า *

من سن في الإسلام سنة حسنة فله أجرها وأجر من عمل بها من غير أن ينقص شيئا ، ومن سن سنة سيئة فعليها وزرها ووزر من عمل بها من غير أن ينقص شيئا

ความว่า * ผู้ใดวางแนวทางที่ดีงาม ผู้นั้นจะได้รับผลบุญ(จากแนวทางนั้น) และผลบุญจากผู้ปฏิบัติตามเขาโดยที่ไม่ลดหย่อนแม้แต่น้อย และผู้ใดวางแนวทางที่ชั่วในอิสลามผู้นั้นจะได้รับบาป (จากแนวทางนั้น) และบาปจากผู้ที่ได้ปฏิบัติตามเขาโดยที่ไม่ลดหย่อนแม้แต่น้อย *³⁶

³⁵ รายงานโดยอะบูบาฏฺ กิตาบ ฮฺลิซุนนะฮฺ บาบ ฮฺลิซุนนะฮฺญะมาอะฮฺ : 3991 ตีพิมพ์ที่ กิตาบอัลอิมญฺ บาบ มาญาอะฮฺ อัล อักบี บิลฮฺญะมาอะฮฺ : 2600 อิมญฺมาญะฮฺ กิตาบ อัลมุทอศิมะฮฺ บาบ อัลกิตาบ คุศฟาฮฺ อัลอัจดีน : 42 , 43 ฮฺดัตอัลอิมญฺ กิตาบ อัลมุทอศิมะฮฺ บาบ อัลกิตาบ อัลฮฺญะมาอะฮฺ : 95 และอะฮฺมัด : 16519 , 16521 , 16522

³⁶ หัวต๊ะฮฺหฺญะมาอะฮฺโดยมุสลิมในกิตาบ อัลอะคาลละฮฺ บาบอัลหฺญะมาอะฮฺ อัลอะคาลละฮฺ : 1691 ฮฺนะนะฮาอียฺ กิตาบ อัลอะคาลละฮฺ บาบ อัลอะคาลละฮฺ อัลอะคาลละฮฺ : 2507 อิมญฺมาญะฮฺ กิตาบ อัลมุทอศิมะฮฺ บาบ มินสันนะฮฺ ฮฺญะมาอะฮฺ อัลอะคาลละฮฺ ฮฺญะมาอะฮฺ ฮฺญะมาอะฮฺ : 199 , 200 , 203 ฮฺดัตอัลอิมญฺ กิตาบ อัลมุทอศิมะฮฺ บาบ มินสันนะฮฺ ฮฺญะมาอะฮฺ อัลอะคาลละฮฺ ฮฺญะมาอะฮฺ : 511 . 58.ค.13

อิบน์ฟาวิซ กล่าวว่า สุนนะฮฺ หมายถึง แนวทางหรือวิถีทาง และสุนนะฮฺซุฮฺ หมายถึง วิถีชีวิตของท่านซุฮฺ(คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม) และแนวทางที่ได้ปฏิบัติบนพื้นฐานของสุนนะฮฺ นั้น (อิบน์ฟาวิซ ,ค.ศ.1991 : 61)

ส่วนความหมายของสุนนะฮฺเชิงวิชาการ กลุ่มนักปราชญ์มุสลิมได้ให้นิยามสุนนะฮฺ ตามสาขาวิชาดังนี้

1. กลุ่มนักปราชญ์วิชาหะดีษ ให้นิยามสุนนะฮฺว่า คือ สิ่งที่ได้ถ่ายทอดมาจากท่านนะบี(คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม)ทั้งที่เป็นคำพูด การปฏิบัติ การยืนยันหรือการอนุมัติ คุณลักษณะของท่านทั้งที่เป็นรูปร่างและบุคลิกภาพ และชีวประวัติของท่านก่อนการถูกแต่งตั้งเป็นนะบีหรือหลังจากการแต่งตั้ง(อิบน์ญะอ์ร , ค.ศ.1989 : 13/254) นิยามนี้ มีความหมายตรงกับคำว่า หะดีษ (มุศตอฟา อัลลิบาอีย , ค.ศ.1985 : 47)

2. กลุ่มนักปราชญ์วิชาฮุกูม⁴⁰ กล่าวว่า สุนนะฮฺ คือสิ่งที่ถ่ายทอดจากท่านนะบี(คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม)ทั้งที่เป็นคำพูด การปฏิบัติ หรือการยอมรับ (มุศตอฟา อัลลิบาอีย , ค.ศ.1985 : 47)

3. กลุ่มนักปราชญ์วิชาฟิฏญ์(นิติศาสตร์อิสลาม) กล่าวว่า สุนนะฮฺคือสิ่งที่มุสลิมปฏิบัติแล้วจะได้รับผลบุญ หากไม่ปฏิบัติก็จะไม่ถูกตำหนิและไม่ได้รับโทษ (มุศตอฟา อัลลิบาอีย , ค.ศ.1985 : 48)

อิบน์ญะอ์ร กล่าวว่า สุนนะฮฺ เป็นแนวทางที่ท่านนะบี(คืออัลลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม) และเหล่าเศาะหาบะฮฺได้ปฏิบัติมา ที่ปราศจากขุ่นหาค(ความสงสัย) และฮารอม(ที่อาจทำให้เสียหาย) หลังจากนั้นนักปราชญ์สมัยใหม่ได้ใช้คำนี้ในความหมายของการศรัทธาที่มั่นคง ปราศจากการคลาดเคลื่อนโดยเฉพาะการศรัทธาต่อพระองค์อัลลลอฮฺ การศรัทธาต่อมะลาอิกะฮฺ การศรัทธาต่อบรรดาอิมัม การศรัทธาต่อวันฟื้นคืนชีพ การศรัทธาต่ออองูฏและเกาะฎูร(ภาวะดีและชั่วจากพระองค์อัลลลอฮฺ) และการยอมรับในความประเสริฐของบรรดาเศาะหาบะฮฺ บรรดานักปราชญ์เหล่านั้นได้แต่งและเขียนงานนิพนธ์ต่างๆ โดยตั้งชื่อว่าอัลสุนนะฮฺ ทั้งนี้เพราะมีอันตรายอันมหันต์ (จากการไม่ยอมรับสุนนะฮฺ) (อิบน์ญะอ์ร,ค.ศ.1988:262)

อิบน์ญะอ์ร (ค.ศ.1989 : 24-25) กล่าวว่า อะฮฺลุลสุนนะฮฺ คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทางของท่านนะบี และบรรดาเศาะหาบะฮฺ และไม่ปฏิบัติสิ่งที่เป็นบิดอะฮฺ .

⁴⁰ กลุ่มนักปราชญ์มุสลิมที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักศาสนบัญญัติ

มะหฺมุต ซุหฺรีย อัดอะลุสซียู (ฮ.ศ.1373 : 34) กล่าวว่า อะลุลิสสุนนะฮฺ คือ ผู้ที่ตามแนวทางของท่านนะบี(คือลัดลิตอฮฺอะลียะฮฺซัลลิม) และผู้ที่ตอบรับการอะฮฺวะฮฺ (การเผยแพร่)ของท่าน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า อะลุลิสสุนนะฮฺ หมายถึงผู้ที่ตามแนวทางของท่านนะบี และยึดมั่นในสุนนะฮฺ เขาเหล่านั้นได้แก่ บรรดาเศาะหาบะฮฺ และผู้ที่อยู่ในแนวทางของเศาะหาบะฮฺ จนถึงวันกิยามะฮฺ

ประวัติ และความเป็นมาของอะลุลิสสุนนะฮฺ

อับนุคัยมียะฮฺ⁴¹ (ค.ศ.1986 : 2/482) กล่าวว่า สาเหตุที่ได้ชื่อว่าอะลุลิสสุนนะฮฺเนื่องจากพวกเขาเหล่านั้นปฏิบัติตามแนวทางของท่านนะบี(คือลัดลิตอฮฺอะลียะฮฺซัลลิม) และแนวทางอะลุลิสสุนนะฮฺเป็นแนวทางที่เก่าแก่และเป็นที่ยึดมั่นที่รู้จักแพร่หลายเกิดขึ้นก่อนที่จะเกิดอิมามอะบูหะนีฟะฮฺ อิมามมาลิก อิมามชาฟีอียฺ และอิมามอะหฺมัด อิมามดังกล่าวต่างยึดมั่นแนวทางของบรรดาเศาะหาบะฮฺที่ได้ปฏิบัติตามแนวทางของท่านนะบี(คือลัดลิตอฮฺอะลียะฮฺซัลลิม) และสิ่งที่เห็นพ้องกันระหว่างบรรดาเศาะหาบะฮฺได้ถือเป็นหลักฐานที่ถูกต้อง ผู้ใดที่ปฏิบัติตามนอกเหนือจากบรรดาเศาะหาบะฮฺเหล่านั้นถือว่าเป็นพวกบิดอะฮฺ

ส่วนช่วงวันเวลาที่สามารถระบุถึงการกำเนิดของคำอะลุลิสสุนนะฮฺผู้วิจัยไม่พบความชัดเจนในเรื่องดังกล่าว แต่กระนั้นก็ตามมุสลิมในยุคแรกๆอาศัยอยู่บนบรรทัดฐานที่ได้อนุมัติจากท่านนะบี (คือลัดลิตอฮฺอะลียะฮฺซัลลิม) แต่หลังจากการเสียชีวิตของท่านอุษมานเคาะลีฟะฮฺคนที่สาม ได้เกิดที่ดะฮฺลฺ(ความวุ่นวายต่างๆ) จนเกิดสงครามซิฟีน⁴² และเกิดกลุ่มเศาะวาอิช⁴³ ขึ้นซึ่งถือเป็นกลุ่มเบี่ยงเบนกลุ่มแรกที่มีในสังคมมุสลิม หลังจากนั้นก็เกิดกลุ่มซัยะฮฺ ที่ได้รับป้ายสีอะบูบักฺร ฮุไมร์ และอุษมาน เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะเกิดกลุ่มใหม่ต่างๆในสังคม บรรดามุสลิมในเวลานั้นต่างยืนหยัดในแนวทางของท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัดลิตอฮฺอะลียะฮฺซัลลิม)ตลอดมา กลุ่มนี้แหละที่ได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มอะลุลิสสุนนะฮฺ

⁴¹ อับนุคัยมียะฮฺ เกิดที่เมืองนิจน (ตามักก็ลงเมื่อฮ.ศ. 661 เป็นผู้เชี่ยวชาญในหลายสาขาวิชาเช่น อะกิดะฮฺ หนะดิฮฺ ฟิควฺ เป็นต้น เสียชีวิตปีฮ.ศ. 728 (อัดซิกฮิตฺ, ค.ศ.1999 : 1/144)

⁴² สงครามที่เกิดขึ้นระหว่างท่านอิมามอะลี กับ ท่านมุอาวิยะฮฺ

⁴³ หมายถึงกลุ่มแยกตัวออกจากท่านอะลีในสงครามซิฟีน

ความอะดะละฮฺทั่วไปของเศาะหาบะฮฺ

บรรดานักปราชญ์สายอะฮฺลิซซุนนะฮฺได้ยืนยันถึงความประเสริฐของเศาะหาบะฮฺโดยอ้างหลักฐานต่างๆ จากคัมภีร์อัลกุรอาน และอัลหะดีษจากท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม) ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺได้คัดเลือกพวกเขาให้เป็นผู้ถ่ายทอดและนำสารจากพระองค์ และเจตนารมณ์อันบริสุทธิ์ของท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม) ไม่เผยแพร่ต่อไป ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอหลักฐานต่างๆ จากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และมติอิหม่ามของนักปราชญ์มุสลิม ที่ระบุว่าบรรดาเศาะหาบะฮฺเป็นผู้มีอะดะละฮฺ กล่าวคือ สามารถรับรายงานของพวกเขาไม่ว่าจะเป็นบทนะซีฮฺ หรือ กฏบัญญัติต่างๆ ในอิสลาม

หลักฐานจากอัลกุรอาน

1. พระองค์อัลลอฮฺได้ตรัสในโองการอัลบะกอเราะฮฺ : 143 ว่า

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَتَكُونَ
الرُّسُلَ عَلَيْكُمْ شُهَدَاءُ

ความว่า - และในท่านเองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักพยานแก่มนุษยชาติทั้งหลาย และรซูล(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ก็เป็นสักพยานแก่พวกเจ้า -

โองการนี้อัลลอฮฺกล่าวถึงบรรดาเศาะหาบะฮฺว่าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง คำว่า وَسَطًا มีความหมายว่า عَدْلًا خَيْرًا หมายถึงผู้ที่มีดีจรรยาอันประเสริฐ (อัลญะนะรีย์, ค.ศ.1992:27) พระองค์ได้ระบุลักษณะของบรรดาเศาะหาบะฮฺว่าเป็นพวกที่มีอะดะละฮฺก่อนผู้อื่น เนื่องจากพวกเขามีชีวิตอยู่และได้สัมผัสกับโองการอัลกุรอานที่ท่านนะบี(คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)อ่านแก่พวกเขาโดยตรง

2. พระองค์อัลลอฮฺได้ตรัสในโองการอาละอิมรอน : 110 ว่า

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

ความว่า " พวกเจ้า (พวกที่ศรัทธาต่อท่านนะบีมุหัมมัด) นับเป็นประชาชาติที่ดีซึ่ง จึงถูกให้
 อุดมคติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเจ้าใช้ให้ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่
 มีชอก และศรัทธาต่ออัลลอฮ์ "

จากโองการนี้สามารถอ้างหลักฐานว่าเหล่าเศาะหาบะฮ์ทุกท่านมีความอะดะลอะฮ์ดังที่
 พระองค์กล่าวอย่างชัดเจนว่าพวกเขาเป็นประชาชาติที่ดีที่สุดในประชาชาติของท่านนะบีมุหัมมัด
 (คืออัลลอฮ์อะลัยฮิวะซَّلَام) เนื่องจากพวกเขาเป็นชนรุ่นแรกที่โองการนี้พูดถึง ดังนั้นพวกเขาจึง
 เป็นพวกที่ประเสริฐที่สุด

บรรดาเศาะหาบะฮ์ซึ่งปฏิบัติสิ่งต่างๆ ตามที่พระองค์กำหนด และไม่ทรยศต่อพระ
 บัญชาของพระองค์ ดังนั้นการกระทำของพวกเขาย่อมเป็นสุนนะฮ์ที่สามารถเจริญรอยตามได้ อี
 มามฮัซซาคีบีญ(ค.ศ.1991 : 4/40) กล่าวว่า : " สุนนะฮ์ (แนว) ของเศาะหาบะฮ์สามารถเป็นแบบ
 อย่างได้และพึงปฏิบัติตามได้ "

3. พระองค์อัลลอฮ์ได้ตรัสในโองการอัลอันฟาล : 74 ว่า

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آؤُوا
 وَنَصَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾

ความว่า " และบรรดาผู้ที่ศรัทธา และอพยพ และต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ และบรรดาผู้ที่
 ให้ความช่วยเหลือ และช่วยเหลือกัน ชนเหล่านั้นแหละคือผู้ศรัทธาโดยแท้จริง ซึ่งพวกเขาจะ
 ได้รับการอภัยโทษ และเครื่องยังชีพอันมากมาย "

โองการนี้อัลลอฮ์ได้ระบุถึงพวกมูฮาญีรีน และพวกอันศอรฺ์ ว่าเป็นพวกที่ศรัทธาต่อ
 พระองค์โดยแท้จริง และพวกโคหฺร็อกกลุ่มใดเมื่อพระองค์เป็นพยานว่าเป็นชนที่ดี แน่แน่นอนที่สุดกลุ่ม
 นั้นจะเป็นกลุ่มที่มีอะดะลอะฮ์อันสูงส่ง (นาดีรุ ฮิบนู อะลี อาฮฺญฺ หนะดัน อัลซัยคุ , ค.ศ.1995 : 2/803)

4. ในโองการ อัลเตวาบะฮ์ : 100 พระองค์ได้ตรัสว่า

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ
 رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾

ความว่า * และบรรดาชนรุ่นแรกในหมู่ผู้ศรัทธา(ชาวมาฮาญีรีน) และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวฮันศอร)และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำความดีนั้นอัลลอฮฺทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย และพระองค์ทรงเตรียมไว้ให้พวกเขาแล้ว ซึ่งบรรดาสวนสวรรค์ที่มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง พวกเขาจะทำนกอัญชันในนั้นตลอดกาล นั่นคือ ชัยชนะอันใหญ่หลวง *

สาระสำคัญของโองการนี้ กล่าวถึงความอะดะละฮฺของบรรดาเศาะหาบะฮฺ เนื่องจากอัลลอฮฺได้กล่าวหาพระองค์พอพระทัยในตัวพวกเขา และผู้ใดหรือกลุ่มใดเมื่อพระองค์อัลลอฮฺพอพระทัยแล้ว ผู้นั้นหรือกลุ่มนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความอะดะละฮฺ คือ ทำความดี ละเว้นความชั่ว และมักดีต่อพระบัญชาของพระองค์

6. ในโองการ อัลฟัดล : 18 อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾﴾

ความว่า * แท้จริงพระองค์อัลลอฮฺทรงพอพระทัยต่อบรรดามุศลิมนั้นทั้งหลายที่ให้การสัตยาบันต่อเจ้า (อิหม่ามมັคโค)ใต้ (ต้นไม้)ต้นหนึ่ง (ณ หุคัยบียะฮฺ) และพระองค์ทรงรู้สิ่งที่มีอยู่ในใจพวกเขา หลังจากนั้นพระองค์ได้ประทานความสงบแก่พวกเขา และพระองค์ทรงขอบแทนพวกเขาด้วยการพิชิต (เมืองมะกะฮฺ) ในเวลาอันใกล้ *

จากโองการนี้สามารถอ้างเป็นหลักฐานว่าอัลลอฮฺได้ยอมรับในความอะดะละฮฺของเหล่าเศาะหาบะฮฺจำนวนหนึ่งหันสวียะฮฺท่าน ในขณะที่พวกเขาอยู่กับท่านนบี(คือลัทธิอะดะละฮฺฮิยะฮฺลัซซิม) ณ หุคัยบียะฮฺ เนื่องจากพระองค์พอพระทัยในตัวพวกเขาและพระองค์ทรงรอบรู้ทุกสิ่งที่มีอยู่ในจิตใจของพวกเขา และพระองค์จะไม่ยอมรับนอกจากว่าเป็นพวกที่มีคุณธรรมอันแท้จริง เพียงตรง และสูงส่งเท่านั้น

6. ในโองการ อัลฟัดล : 31 อัลลอฮฺ ได้ตรัสว่า

﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَقْبَلُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءَ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكُوعًا سَاجِدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا مِنِّي سِيئَاتِهِمْ فِي وَجْهِهِمْ مِّنَ الْأَسْجُودِ ﴿٣١﴾﴾

ความว่า * มุหัมมัด(คือลัทธิอะดะละฮฺฮิยะฮฺลัซซิม)เป็นรัฐของอัลลอฮฺและบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา เป็นผู้ที่ย่อมแข็งกล้าหาญต่อพวกปฏิเสธศรัทธา เป็นผู้เมตตาสงสารระหว่าง

พวกเขาเอง เจ้าจะเห็นพวกเขาเป็นผู้รู้กวีวะ(กัม) ผู้บุญคุณ(กราบ)โดยแสวงหาคุณความดีจากอัลลอฮ์และความโปรดปราน (ของพระองค์) เครื่องหมายของพวกเขาอยู่บนใบหน้าของพวกเขาเนื่องจากร่องรอยแห่งการศุญด์ "

ในโองการนี้อัลลอฮ์ได้ระบุถึงบุคลิกภาพของบรรดาเศาะหาบะฮ์ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่บรรดาผู้ปฏิญาณ และชนอันมีอ้อมต่อผู้ศรัทธาด้วยกัน พวกเขามีแต่กระทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งพระองค์ทรงให้เครื่องหมายปรากฏบนใบหน้าของพวกเขา เป็นการตอบแทนจากพระองค์ต่อสิ่งที่ดีที่พวกเขาได้ศรัทธาและปฏิบัติ พระองค์จะระบุลักษณะเช่นนี้เฉพาะกับผู้ที่ประกอบความดี และมีคุณธรรมเท่านั้น

อิมามฮัลกุฎบี (ค.ศ.1952 : 16/299) กล่าวว่า " บรรดาเศาะหาบะฮ์ทั้งหลายเป็นผู้ที่มีอะดะละฮ์ พวกเขาเป็นผู้ที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงชอบและเป็นพวกที่ประเสริฐจากบรรดามักคูด(สิ่งถูกสร้างขึ้น)ทั้งหลายหลังจากบรรดามะนบีและรูล "

7. ในโองการ อัลวาเกอะฮ์ : 10 - 11 อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ

ความว่า " และกลุ่มแนวหน้า คือ กลุ่มแนวหน้า เขาเหล่านั้นคือ บรรดาผู้ใกล้ชิด(อาคัฟ)ในสวนสวรรค์หลากหลายแห่งความสุขสำราญ "

เหล่าบรรดาเศาะหาบะฮ์เป็นกลุ่มแนวหน้ากลุ่มแรกจากประชาชาติท่านมะนบี(คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลิม) (ฮัลกุฎบี ,ค.ศ.1952 : 17/199) ซึ่งพวกเขาได้รับเกียรติอันสูงจากพระองค์ เนื่องจากพวกเขาเป็นผู้ใกล้ชิดกับพระองค์และพระองค์จะตอบแทนคุณงามความดีของพวกเขาด้วยสวนสวรรค์ ความสง่างามเช่นนี้จะไม่ปรากฏขึ้นนอกจากกับผู้ที่มิอะดะละฮ์เท่านั้น

จากหลายๆโองการที่ยกมา ณ ที่นี้ชี้ให้เห็นว่าบรรดาเศาะหาบะฮ์ เป็นผู้ที่ศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮ์ ศรัทธาต่อท่านมะนบี(คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลิม) และเป็นผู้ที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรม เขาเหล่านั้นมีความประเสริฐอันสูงส่ง ณ พระองค์อัลลอฮ์ โดยที่พระองค์พอพระทัยและยอมรับในความดีและคุณธรรมของพวกเขา

การที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงยอมรับและพอพระทัยเพียงพอลแล้วสำหรับผู้ที่ศรัทธาว่าบรรดาเศาะหาบะฮ์มีความอะดะละฮ์อยู่ในตัวของพวกเขา โดยไม่จำเป็นต้องหาพยานหลักฐานต่างๆ มายืนยันถึงความอะดะละฮ์ของพวกเขาแต่อย่างใด

ความว่า " บรรดาพวกเจ้าที่ประเสริฐที่สุด คือ ผู้ที่อยู่ในยุคของฉัน และสุดต่อจากฉันอีก 2 ยุค " อิมรอน อิบน์ หุศัยบฺรายงานว่า ฉันจำไม่ได้ว่าท่านนะบี(เศ็ลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) กล่าวถึงยุคหลังจากยุคท่านนั้นอีก 2 ยุค หรือ 3 ยุค ⁴⁵

2. และหะดีษจากอะब्ดุลอะฮ์อะอะวีรายงานว่า พวกเขาได้ละหมาดมัฆริบกับท่านนะบี(เศ็ลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) จากนั้นพวกเขาถว้ว่า พวกเขาควรมานั่ง(ที่นี่ก่อน)จนกว่าจะละหมาดชิฆากับท่าน และพวกเขาก็นั่ง(ณ มัสยิด) จากนั้นท่านรซูล(เศ็ลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม) ก็ออกมาพร้อมกล่าวกับพวกเขาว่า " พวกเจ้ายังอยู่ที่นี้หรือ " เขาตอบท่านว่า : ให้อ่านรซูล พวกเขาได้ร่วมละหมาดมัฆริบกับท่าน แล้วพวกเขาพูดว่า เราควรมั่งที่นี่จนกว่าจะได้ร่วมละหมาดชิฆากับท่าน หลังจากนั้นท่านนะบี(เศ็ลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)กล่าวว่ " พวกเจ้าดีแล้ว และพวกเจ้าทำถูกแล้ว " และท่านรซูลก็เงยศีรษะสู่ฟ้า (แท้จริงท่านเงยศีรษะขึ้นสู่ฟ้าเสมอ) พร้อมกล่าวว่

النجوم أمنة للسماء فإذا ذهبت النجوم أتى السماء ما توعد ، وأنا
أمنة لأصحابي فإذا ذهبت أتى أصحابي ما يوعدون وأصحابي أمنة
لأمتي ، فإذا ذهب أصحابي أتى أمتي ما يوعدون

" บรรดาดวงดาวนั้นเป็นอะมะนะฮ์แก่ฟ้า เมื่อดวงดาวหายไปท้องฟ้าจะมาเสียนความที่สัญญา(เพื่อมาแทนที่) และฉันเป็นอะมะนะฮ์แก่เศาะหาบะฮ์ของฉัน เมื่อฉันเสียชีวิตไปแล้ว บรรดาเศาะหาบะฮ์ของฉันก็จะมาเสียนความที่สัญญา และเศาะหาบะฮ์ของฉันเป็นอะมะนะฮ์แก่ประชาชาติของฉัน เมื่อเศาะหาบะฮ์ของฉันจากไป ประชาชาติของฉันก็จะมาเสียนความที่สัญญาเช่นกัน " ⁴⁶

อัลญะฮะรีย (มป. : 1/70-71) ได้ให้ความหมายหะดีษนี้ว่า ความชั่วร้ายต่างๆจะเกิดหลังจากการเสียชีวิตของบรรดาเศาะหาบะฮ์ และบรรดาผู้ปฏิบัติความดี เนื่องจากว่า(หากเกิดเรื่องต่างๆที่สร้างความแตกแยกกัน)ในสมัยพวกเขา พวกเขาจะได้ชี้แจงในสิ่งนั้น แต่หลังจากการเสียชีวิตของพวกเขา ก็จะเกิดทัศนคติต่างๆที่แตกแยกกัน(จนเกิดกลุ่มใหม่ต่างๆ)แท้จริงบรรดาเศาะหาบะฮ์นั้นได้อิงเรื่องต่างๆกับท่านรซูลเสมอ ดังนั้นการเสียชีวิตของพวกเขาเปรียบเสมือนรัศมีต่างๆ ถูกดับลง และความชั่วร้ายต่างๆ ก็กระจายขึ้น

⁴⁵ หะดีษนี้ได้อ้างแล้วในเชิงอรรถหมายเลข 25

⁴⁶ หะดีษนี้ได้อ้างแล้วในเชิงอรรถหมายเลข 29

จากหะดีษสามบทนี้ชี้ให้เห็นว่าท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ได้ระบุถึงบุคคลที่ ประเสริฐที่สุดคือเศาะหาบะฮฺ โดยท่านบอกว่าพวกเขาทั้งหลายเป็นอะมะนะฮฺ (ผู้รักษา) แก่ ประชาชาติหลังจากท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)เสียชีวิต ท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)จะไม่กล่าวลักษณะอันประเสริฐเช่นนั้นนอกจากกับกลุ่มผู้ที่มีสัจจธรรมอันสูงส่ง เท่านั้น

3. หะดีษจากอะบูสะอีด อัลคุดรีย์ จากท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ได้ กล่าวว่

‘ لا تسبوا أصحابي فلو أن أحدكم أنفق مثل أحد ذهباً ما بلغ مد أحدهم ولا نصبه ’

ความว่า “ พวกเจ้าจงอย่าใส่ร้ายป้ายสีเศาะหาบะฮฺของฉันเพราะถ้าพวกท่านคนหนึ่ง นิจาคของค่าปริมาณเท่ากับขนาดของภูเขาอุซูด พวกท่านก็ยังไม่ถึงระดับของพวกเขา แม้เพียงครึ่งหนึ่งลุ่มมือของพวกเขา ”⁴⁷

อัลสะคอวัย (ค.ศ.1993 : 3/93) กล่าวว่ “ การที่ระบุว่เศาะหาบะฮฺไม่มีความอะดะ ละฮฺเป็นการใส่ร้ายป้ายสีพวกเขา แท้จริงท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)สั่งห้ามเหล่าเศาะ หาบะฮฺที่อยู่กับท่านมิให้ใส่ร้ายป้ายสีเศาะหาบะฮฺด้วยกัน เนื่องจากพวกเขาได้เข้าร่วมกับท่านนะบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ในหลายเหตุการณ์อันประเสริฐ (เช่นได้เข้าร่วมในสงครามบิตุ อุฮุด และได้เข้าร่วมสัศยาบ์นอะกะบะฮฺและริฎวานเป็นต้น) ดังนั้นผู้ใดที่เกิดมาหลังจากเศาะหาบะฮฺ กล่าวหาสาปแช่งพวกเขา แน่แน่นอนจะได้รับโทษจากพระองค์เป็นทวีคูณ

จากหะดีษที่ยกมานี้ มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความหมายของอัลกุรอาน ที่ชี้ว่ บรรดาเศาะหาบะฮฺนั้นมีความประเสริฐ และมีความอะดะละฮฺ ซึ่งเราสามารถรับรายงานของพวกเขา ได้โดยมิต้องพิจารณาบุคลิกของพวกเขาแต่ประการใด เนื่องจากพระองค์อัลลอฮฺ ตลอดจนท่าน นะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)ได้ยืนยันว่พวกเขาเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม และ เที่ยงธรรม

ทัศนะต่าง ๆ ของนักวิชาการอะฮฺลิซุนนะฮฺ

นักวิชาการลาฮะฮฺลิซุนนะฮฺวิญญะมาอะฮฺได้มีมติเอกฉันท์ ว่ บรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม)เป็นผู้ที่มีอะดะละฮฺโดยไม่มีเงื่อนไข

⁴⁷ หะดีษนี้ได้อ้างไว้ในเชิงบรรณหมายเหตุ 13

เนื่องจากพระองค์ได้สรรเสริญ และยกย่องพวกเขาในคัมภีร์อัลกุรอาน เนื่องจากพวกเขาเป็นสหาย และอัครสาวกของท่าน ช่วยเหลือท่าน ทั้งบ้านทั้งเมืองสู่แนวทางของท่าน ออกญาฮาด(รบ)พร้อมกับท่าน และปฏิบัติสิ่งต่างๆ ที่ศาสนากำหนด ตามที่พระองค์อัลลอฮ์ได้บัญญัติไว้ ดังนั้นการที่พวกเขาได้รายงานหะดีษต่างๆ และการเป็นพยานต่างๆ สามารถที่จะรับได้โดยไม่ต้องศึกษาหาข้อมูลประวัติส่วนตัวของพวกเขาแต่อย่างใด

นักวิชาการหลายท่านได้รายงานการอิญาฮฺของนักปราชญ์มุสลิมในความอะดะละฮฺของเศาะหาบะฮฺ ผู้วิจัยขอนำเสนอมาเพียงตัวอย่างดังนี้

1. อิมามเศาะอีด อัดบะฮฺดาดีฮฺ (ฮ.ศ.1405 : 67)ได้รวบรวมหลักฐานต่างๆ จากอัลกุรอาน และอัลหะดีษที่ระบุถึงความอะดะละฮฺของเศาะหาบะฮฺทุกคน ซึ่งท่านกล่าวว่า " นี่เป็นแนวทางของนักปราชญ์ทั้งหมด (ว่าอิญาฮฺในความอะดะละฮฺของเหล่าเศาะหาบะฮฺ) และแนวทางของผู้ที่เราสามารถรับในคำพูดของเขา จากบรรดาผู้เกาะฮาด (นักนิติศาสตร์อิสลาม) เป็นต้น "

2. อิบน์อับดีลบรี (ม.ป.ป. : 1/8)กล่าวว่า " บรรดาเศาะหาบะฮฺไม่จำเป็นที่เราต้องศึกษาพฤติกรรมของพวกเขา เนื่องจากบรรดานักปราชญ์สายอะฮฺลุลสุนนะฮฺได้มีมติอิญาฮฺว่า บรรดาเศาะหาบะฮฺเป็นคนที่มิอะดะละฮฺ "

3. อิมามอัลหะวะเาะไมนุ ^{๙๖} กล่าวว่า " สาเหตุที่อาจไม่จำเป็นต้องพิจารณาบุคลิกภาพของพวกเขาเนื่องจากว่าพวกเขาเป็นผู้ที่ถ่ายทอดชะรีอะฮฺ (บัญญัติอิสลามต่างๆ แก่ชนรุ่นหลัง) ถ้าหากว่าไม่ยอมรับรายงานจากพวกเขา แน่แน่นอนชะรีอะฮฺดังกล่าวสามารถขึ้นหัยในวงสมัยของท่านนะบี(คือลัทธิอะฮฺลุลสุนนะฮฺ)เท่านั้น จะไม่สามารถแพร่หลายมาถึงสมัยหลังได้ " (อัจญ์ลัตตะคอวีฮฺ , ค.ศ.1993 : 3/94)

4. อิบน์เศาะลาหฺ (ค.ศ.1993 : 286 - 287) กล่าวว่า " เศาะหาบะฮฺทุกคนมีคุณลักษณะพิเศษ กล่าวคือ จะไม่ถามถึงเรื่องอะดะละฮฺคนหนึ่งคนใดของพวกเขา ... เนื่องจากบทบัญญัติจากอัลกุรอานและบะฮฺอัลหะดีษได้รับรองในความอะดะละฮฺของพวกเขาและมวลประชาชาตินี้ไม่มีมติอิญาฮฺว่า พวกเขาเป็นผู้ที่มีอะดะละฮฺ "

5. อิมามอันนะวะวีฮฺ (ค.ศ.1987 : 2/214)กล่าวว่า เศาะหาบะฮฺทุกคนมีความอะดะละฮฺไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์พิเศษหรือไม่ก็ตามด้วยมติอิญาฮฺ

6. อิบน์กะษีร (ค.ศ.1994 : 2/498) กล่าวว่า บรรดาเศาะหาบะฮฺทุกคนเป็นผู้ที่มีอะดะละฮฺตามทัศนะของนักวิชาการสายอะฮฺลุลสุนนะฮฺ เนื่องจากพระองค์อัลลอฮ์ได้สรรเสริญอย่างล้นเกินในคัมภีร์อัลกุรอาน และท่านนะบี(คือลัทธิอะฮฺลุลสุนนะฮฺ)ได้กล่าวถึงในหะดีษของ

^{๙๖} อิมามอัลหะวะเาะไมนุ คือ อับดุลมาลิก อิบน์ อับดีลอะฮฺ อิบน์ญุฟัย อิบน์ญะอิมัด ชัยษะอ์นัษ อิมามนักปราชญ์สำนักฮาฟีซียฺ เกิดปี ฮ.ศ. 419 และเสียชีวิตปี ฮ.ศ. 478 (อัลชีริกียฺ , ค.ศ.1999 : 4/160)

ท่านพร้อมได้ยกย่องในพฤติกรรม การกระทำ และการเสียสละทั้งร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน (เพื่อหนทางของอัลลอฮฺ) ซึ่งการกระทำดังกล่าวเพื่อหวังผลบุญอันใหญ่หลวง และผลตอบแทนอันประเสริฐจากพระองค์อัลลอฮฺ เท่านั้น

7. อิบน์ฮะญูร (ค.ศ.19.95 : 1/162) กล่าวไว้ว่า “ บรรดาอะฮฺลุลสุนนะฮฺมุมีนอิญมาฮฺว่า เคารพศาะหาบะฮฺทุกท่านมีความอะศาะละฮฺ ทั้งคนนี้ก็ไม่มีผู้ใดคัดค้านนอกจากกลุ่มมุบะคะคิฮฺฮฺ (พวกที่ชอบทำสิ่งผิดวิต่างๆ ในศาสนา)เท่านั้น ”

จากข้อมูลทั้งกล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่าบรรดานักปราชญ์มุสลิมมีมติอิญมาฮฺว่าบรรดาศาะหาบะฮฺ ทุกท่านมีความอะศาะละฮฺ โดยอาศัยหลักฐานต่างๆ ที่ถูกต้อง และชัดเจนโดยไม่จำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงประวัติส่วนตัว และพฤติกรรมของพวกเขา เนื่องจากว่า พระองค์อัลลอฮฺ และท่านนะบีมุหัมมัด(คือลัสลลอลุอะลัยฮิอะซัลลิม)ได้ยืนยัน และยอมรับในตัวพวกเขา

ความแตกต่างระหว่างอะศาะละฮฺ กับอิศมะฮฺ (สภาพไร้บาป)

จากหลักฐานที่ได้เสนอมานี้จะเห็นว่าบรรดาศาะหาบะฮฺนี้มีความอะศาะละฮฺในการถ่ายทอดหะดีษของท่านนะบี(คือลัสลลอลุอะลัยฮิอะซัลลิม)โดยไม่ตั้งใจในการกล่าวเท็จต่อท่าน กระนั้นก็ตามพวกเขาก็ไม่ใช่เป็นผู้ที่ไร้บาป อิบน์ ฮัลอันบารีย์กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีอะศาะละฮฺมิใช่เขาเป็นผู้มะอฺซูม ไร้มลทินต่างห่าหรือและชอบยกพระองค์ แต่ผู้ที่มีอะศาะละฮฺนั้นเป็นผู้ที่เราสามารถรับรายงานหะดีษต่างๆ จากเขาโดยมิต้องสืบประวัติและสืบพฤติกรรมของเขาแต่ประการใด (อ้างในอัลลอะคลอวีย , ค.ศ.1993:4/100) เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอแยกเรื่องนี้ออกเป็นสองประเด็น ดังนี้

1. ศาะหาบะฮฺมิใช่เป็นผู้ไร้บาปแต่พวกเขาเป็นบรรพชนที่มีความอะศาะละฮฺ ความประเสริฐที่พวกเขาได้เป็นอัครสาวกของท่านนะบี กระนั้นก็ตามพวกเขามีความผิดและยอมได้รับโทษจากอัลลอฮฺ แต่ด้วยความศรัทธาต่อพระองค์อันแน่วแน่ พระองค์ทรงให้อภัยโทษแก่พวกเขา อิบน์ฮุคัยมีฮะฮฺ (ค.ศ. 1986 : 8/417) กล่าวว่า นักปราชญ์สายอะฮฺลุลสุนนะฮฺมุมีนเห็นพ้องกันว่า ไม่มีศาะหาบะฮฺท่านใดที่มีสภาพมะอฺซูม(ผู้ไร้บาป) เนื่องจากพวกเขาบางท่านอาจจะทำความผิด แต่อัลลอฮฺทรงให้อภัยโทษเนื่องจากพวกเขาได้กลับเนื้อกลับตัวสู่พระองค์ และพระองค์ทรงยกฐานะของพวกเขาด้วยตอบแทนความดีและความชอบต่างๆ แก่พวกเขา ดังที่อัลลอฮฺได้ตรัสว่า

وَأَذِي جَاءَ بِالْحَسَنَاتِ وَضُنِقَ بِهِ: لَوْلَاكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٥٦﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥٧﴾ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥٨﴾

ความว่า " ส่วนผู้ที่นำความจริงมา และเขาได้เชื่อมั่นความจริงนั้น ชมเชยท่านนั้น พวกเขาคือบรรดาผู้ยำเกรง สำหรับพวกเขาเหล่านั้นจะได้สิ่งที่พวกเขาต้องการ ณ ที่พระเจ้าของพวกเขา นั่นคือการตอบแทนของบรรดาผู้กระทำความดี เพื่อที่อัลลอฮ์จะทรงลงบัลลังก์ความชั่วที่พวกเขากระทำไว้ ออกจากพวกเขา และทรงตอบแทนรางวัลของพวกเขาแก่พวกเขาด้วยสิ่งที่ดียิ่งตามที่พวกเขาได้กระทำไว้ " (อีซฮุมัร : 33-35)

ตัวอย่างเศาะหาบะฮ์ที่ได้กระทำความดี เช่นกรณีชาวอินศอรุสามท่านที่ไม่ร่วมสงครามตะบูกกับท่านนะบี (คือลัลลอะฮ์อะลียะฮ์อะซิดุลม) บุคคลทั้งสามนั้น คือ กะอูบ อิบน์มุลาอิก อิลาลุ อิบน์ญุไมยะฮ์ และมูรอเราะฮ์ อิบน์ เราะบิอะฮ์ (อัญญาเราะฮ์รียู , ค.ศ.1992 : 6/503) เกี่ยวกับเรื่องนี้มีมุสลิมได้รายงานหะดีษที่ยาว ¹⁰ ซึ่งอัลลอฮ์ทรงส่งคนบุคคลทั้งสาม โดยนำท่านนะบี (คือลัลลอะฮ์อะลียะฮ์อะซิดุลม) มิให้พูดคุย และติดต่อกับพวกเขาเป็นเวลา 50 วัน หลังจากนั้นพระองค์ทรงประทานอภัยโทษแก่พวกเขา ดังที่พระองค์ได้ตรัสว่า

لَقَدْ ثَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
الْعُسْرَةِ مِنْ بَدْيِ مَا كَلَّا يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ
بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ خَلَفُوا حَسْبُ إِذَا ضَلَّتْ
عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ وَضَلَّتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ
مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

ความว่า " แท้จริงอัลลอฮ์ทรงอภัยโทษแก่ท่านนะบี ชาวมุฮาญีรีน และชาวอินศอรุแล้ว ซึ่งเขาเหล่านั้นได้ปฏิบัติตามเขา (นะบี) ในยามคับขันหลังจากที่จิตใจของชนกลุ่มหนึ่งในพวกเขาเกือบจะหันเหออกจากความจริง แล้วพระองค์ก็ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา แท้จริงพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงกรุณาอยู่เสมอ และอัลลอฮ์ทรงอภัยโทษให้แก่ชายสามคนที่ไม่ได้ออกไปสงครามจนกระทั่งแผ่นดินได้ค้นคนแก่พวกเขาทั้งๆ ที่มีนรกกว้างใหญ่ไพศาล และตัวของพวกเขาก็รู้สึกหดหู่ไปด้วย แล้วพวกเขาก็คาดคิดกันว่าไม่มีที่พึ่งไหนใดเพื่อให้พ้นจากอัลลอฮ์ไปได้ นอกจากถลันไปหาพระองค์ แล้วพระองค์ก็ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้กลับเนื้อกลับตัวสำนึกผิดต่อพระองค์ แท้จริงอัลลอฮ์นั้นคือผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตาเสมอ" (อัลเตาบะฮ์: 117-118)

¹⁰ หะดีษเศาะหิหฺรายงานโดยมุสลิม กิตาม ฬะฎอฮิล อัดเศาะหาบะฮ์ ภายฬะฎอฮิล อะฮ์ลุล บัศรฺ ภายกัษะฮ์ ภายอิมญุ ฬะบี บัศเราะฮ์ : 4560 ตีรมิฬี กิตาบตัฬลัษษัลกัรฮาน ภาย าะมิน ฮุบะฮ์ อัดมุฆตะฮะวะฮ์ : 3227

และกรณีที่สอง กรณีของเศาะหาบะฮ์กระทำบาป ต่อมาพระองค์ให้อภัยแก่พวกเขา คือ นาฎิบ อิบน์ อะมีร์ บัดอะฮ์ ซึ่งท่านได้ส่งหนังสือถึงบรรดาญาติของท่านที่อยู่ ณ เมืองมักกะฮ์ เพื่อแสดงความลับที่ท่านนะบี(คือลอัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลัม)จะเปิดเมืองมักกะฮ์ ซึ่งเหตุการณ์นี้ ท่านนะบี(คือลอัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลัม)ได้เก็บความลับที่สุด แต่กระนั้นก็เศาะหาบะฮ์ท่านนี้ด้วยความห่วงใยต่อบรรดาญาติที่มีมักกะฮ์ ทำให้ท่านต้องปฏิบัติเช่นนั้น แต่การกระทำของท่านลงเอยด้วยความอภัยโทษจากพระองค์ซึ่งท่านนะบีกล่าวว่

إنه قد شهد بنا ، وما يدريك لعل الله قد اطلع على أهل بدر فقال :
اصلوا ما شئتم فقد غفرت لكم

ความว่า “แท้จริงเขา (นาฎิบ) นั้น เป็นเศาะหาบะฮ์ที่ได้เข้าร่วมในสงครามบิ๊ดร และเจ้าเองก็ทราบใหม่ว่า อัลลอฮ์ทรงรับทราบต่อชาวบิ๊ดรและอาจจะให้อภัยโทษแก่พวกเขา และท่านกล่าวต่อไปว่า ใช้ ชาวบิ๊ดรเอ๋ย พวกเจ้าจงปฏิบัติตามที่เจ้าปรารถนา แท้จริงพวกเจ้าจะได้รับการอภัยโทษจากอัลลอฮ์เสมอ”⁵⁰

2. เศาะหาบะฮ์สุรอตศลาหมะฮ์มุศุมในการรายงานหะดีษ หมายถึง พวกเขาอาจมีความผิดพลาดในการรายงานและถ่ายทอดหะดีษได้ โดยที่พวกเขาไม่ตั้งใจที่ตัดตอน คัดแปลง รายงานหะดีษปลอม หรือกล่าวเท็จต่อท่านนะบี เพื่อไม่หวังดีต่อท่านศาสนารองอัลลอฮ์ การที่เศาะหาบะฮ์อาจเกิดความผิดพลาดในการรายงานนั้นเราสามารถศึกษาได้จากหะดีษที่รายงานโดยมุศลิมี⁵¹ ดังนี้

عن عبد الله بن أبي بكر عن أبيه عن عمرة بنت عبد الرحمن أنها
أخبرته أنها سمعت عائشة وذكر لها أن عبد الله بن عمر يقول إن
الموت ليحذب بيكاه الحي فقالت عائشة يغفر الله لأبي عبد الرحمن أما
إبه لم يكن نسي أو أخطأ إنما من رسول الله صلى الله عليه
وسلم على يهودية بيكي عليها فقال إبهم ليكون عليها وإنها لتعذب في
قبرها

ความว่า รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ซึ่งได้มีรายงานต่อนางว่า ท่านฮับศุลลอฮ์ อิบน์ อุมัยร ได้กล่าวว่า แท้จริงผู้ที่เสียชีวิตได้รับอาชาบ(ความทรงมาน) จากการร้องไห้ของผู้ที่มีชีวิต

หะดีษเศาะหิหฺรายงานโดยอัลบุคอรียฺ กิตาบอัลอะรเวอะฮ์ บาบกิลศาะฮ์เราะฮ์อะฮ์อะฮ์ : 3657 และบามหะดีษ
กะฮ์ษ อิบน์มาฮ์ก : 4066 มุศลิมี กิตาบ อัลอิมานะฮ์ บาบหะดีษกามะฮ์อะฮ์ษ อิบน์มาฮ์ก : 4973 อิรมีย์ กิตาบ
กัลลิลฮัจญ์ฮ์ บาบอะมินฮ์เราะฮ์ฮ์ ฮัจญ์ฮ์ : 3027 และอะฮ์ญัด : 25229 , 25922

⁵¹ หะดีษเศาะหิหฺรายงานโดยมุศลิมี กิตาบ อัลญะนาอียฺ บาบ อัลมัยยิด ญะฮ์รอะฮ์ นัจญาฮ์ ฮัจญ์ฮ์ฮ์ ฮะดีษฮ์ :
1548 อิรมีย์ กิตาบอัลญะนาอียฺ บาบ ฟิรูกเศาะหิหฺ ฟิสนัจญาฮ์ อะละฮ์ มัยยิด : 927 และอะฮ์ญัด : 23496 ,
23614

อาชีวะยุคกล่าวหา ขอบพระองค์อัลลอฮฺทรงอภิบาลโทษแก่อัลลอฮฺ อิบน์ อุมัยร ซึ่งท่านไม่ได้ตั้งใจกล่าวเท็จ(แต่ประมาท) แต่ท่านอาจหลงลืม หรือผิดพลาด แท้จริงท่านนะบีได้เดินผ่านสุสานสตรีชาวอิรวคนหนึ่ง ท่านได้ร้องไห้(เนื่องจากความสงสารต่อเธอ) และท่านนะบีกล่าวว่า แท้จริงพวกเขาได้ร้องไห้ เพราะเธอได้รับความทรมาณในสุสานของเธอ

จากสองกรณีที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าเศาะหาบะฮฺนั้นมีไซเป็นผู้ที่มีละอุมุม (สภาพไร้บาป) เนื่องจากภาวะละอุมุมนั้นมีอยู่เฉพาะผู้ที่เป็นนะบีและรซูลของอัลลอฮฺเท่านั้น ดังนั้นเศาะหาบะฮฺอาจกระทำความผิด หรือ อาจเกิดความผิดพลาดในการรายงานหะดีษ แต่ความผิดพลาดทั้งสองกรณีไม่กระทบต่อความอะดะละฮฺของพวกเขาแต่อย่างใด เพราะพวกเขาไม่ ละอุมุมนั่นเอง

ความอะดะละฮฺของเศาะหาบะฮฺในการรายงานหะดีษ

ตามข้อมูลที่ได้เสนอมานี้จะเห็นว่าเศาะหาบะฮฺเป็นบรรชนที่มีความประเสริฐ ความพร้อม และมีสิ่งจรรวมในการรับและถ่ายทอดความรู้ต่างๆ จากท่านรซูลสู่ชนรุ่นหลังอย่างมีอะมานะฮฺ และความรับผิดชอบ

ความมุ่งมั่นของเศาะหาบะฮฺในการรายงานหะดีษ

จากการศึกษา พบว่าบรรดาเศาะหาบะฮฺมีความตื่นตัว ปรารถนา และพยายามในการตอบสนองคำสอนของท่านนะบี(คือลัทธิล่อลู่อะลียะฮฺอะลิม) โดยการท่องจำและรักษา ศึกษาทำความเข้าใจ ตลอดจนถ่ายทอดและรายงานหะดีษด้วยความอะมานะฮฺ (ซื่อสัตย์) เหมือนที่พวกเขาได้รับจากท่านนะบี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวพอที่จะขยายความได้ดังนี้

1. บรรดาเศาะหาบะฮฺ ได้พยายามด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อที่จะได้มาซึ่งความรู้ และวิทยาการต่างๆ จากท่านนะบี(คือลัทธิล่อลู่อะลียะฮฺอะลิม) ดังปรากฏในหะดีษอุมัยร อิบน์ อัลค็อฏฏอบ และหะดีษอุษมาน อิบน์อัฟฟาน ที่กล่าวมาข้างต้น
2. พวกเขาพยายามในการรักษาหะดีษจากท่านนะบีโดยการท่องจำ หรือนบันทึกตัวบทบนเศาะฮิฟะฮฺ^{๙๙} ดังปรากฏในรายงานดังนี้

^{๙๙} หมายถึง วัสดุที่คนสมัยก่อนจดบันทึก ความรู้และเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมัยนั้น เปรียบเสมือนเอกสารที่บันทึกเรื่องต่างๆ ในปัจจุบัน

2.1 ท่านอับดุลลอฮ์ อิบน์ อัมร์ อิบน์ อัลอาศ มีเศาะฮิฟะฮ์ ชื่ออัลศอติเกาะฮ์ ที่บันทึกหะดีษจำนวนหนึ่งพันหะดีษ (อัชชะอะบียฺ , อ.ศ.1413 : 3/89)⁶¹ เศาะฮิฟะฮ์นี้ถือว่าเป็นงานวิชาการประวัติศาสตร์ที่สำคัญชิ้นหนึ่งที่ได้บันทึกไว้ในขณะที่ท่านนบียังมีชีวิตอยู่

2.2 ท่านอะบูหุร็อยเราะฮ์ ได้เก็บเศาะฮิฟะฮ์หลายเล่มที่บ้านที่กหะดีษจากท่านรซูล (อัชชะอะบียฺ , อ.ศ.1413 : 2/578) ดังรายงานจากฟูไรดฺ อิบน์หะตัน อิบน์ อัมร์ อิบน์ อุมัยยะฮ์ อัลญอมรีฮ์ ได้รายงานจากบิดาของท่าน ได้กล่าวว่า " ฉันได้รายงานหะดีษหนึ่งต่อหน้าท่านอะบูหุร็อยเราะฮ์ ท่านได้ปฏิเสธหะดีษนั้น แล้วฉันกล่าวต่อไปว่า ฉันได้ยินหะดีษนั้นจากท่านเอง อะบูหุร็อยเราะฮ์ตอบว่า ถ้าหากคุณได้รับหะดีษนั้นจากฉันจริง แน่แน่นอนจะต้องมีบันทึกในเศาะฮิฟะฮ์ที่ฉัน ต่อมาอะบูหุร็อยเราะฮ์ได้จู๋มมือของฉันไปยังบ้านของท่านพร้อมได้แสดงเศาะฮิฟะฮ์ต่างๆ ที่ได้บันทึกหะดีษจากท่านนบียฺ(คืออัลลิลลอะลียะฮ์อะซัดดี) จนในที่สุดได้เจอหะดีษนั้นในหนังสือ (มุหัมมัด หัซซาล อัลเคาะฎีบ , ค.ศ.1994 : 201)

2.3 ท่านอิบน์ อับบาส ได้บันทึกหะดีษต่างๆ จากเศาะหาบะฮ์หลังจากการเสียชีวิตของท่านนบียฺ(คืออัลลิลลอะลียะฮ์อะซัดดี) มีรายงานกล่าวว่าตอนที่ท่านอิบน์อับบาสเสียชีวิตจำนวนเศาะฮิฟะฮ์ของท่านสามารถบรรจุบนลานตัวหนึ่งได้ (อิบน์ลอะอฺ , ค.ศ.1990 : 5/216)

2.4 ท่านญาบิร อิบน์ อับดุลอะฮ์ อัลอันศอรียฺได้บันทึกหะดีษต่างๆ จากท่านนบียฺ มีรายงานจากอิบน์ลอะอฺ(ค.ศ.1990,5/433)กล่าวว่า ญาบิรได้รายงานหะดีษจากเศาะฮิฟะฮ์ของท่านญาบิร และเกาะตาละฮ์กล่าวว่า แท้จริงฉันได้จดจำเศาะฮิฟะฮ์ของญาบิรมากกว่าเราะฮ์ อัลบะเกาะรอฮ์เสียอีก (อิบน์ลอะอฺ , ค.ศ.1990:7/1-2)

3. บรรดาเศาะหาบะฮ์มีความระมัดระวังในการรายงานหะดีษ และพวกเขารายงานด้วยความอะมานะฮ์ (ซื่อสัตย์) ทั้งนี้เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาด ดังที่เศาะหาบะฮ์บางท่านไม่ชอบรายงานหะดีษนอกจากมีเหตุการณ์ที่จำเป็นเท่านั้น หรือเศาะหาบะฮ์บางท่านมีความกลัวจิตวิญญาณ และชนลูก ในขณะที่รายงานหะดีษ ทั้งนี้เกิดจากความกลัวหากรายงานผิดพลาดขึ้นมา อับดุลรอฮ์มาน อิบน์ อะบี โดลา กล่าวไว้ว่า " ฉันได้เห็นเจอกับบรรดาเศาะหาบะฮ์จำนวน 120 ท่าน พวกเขามีความรู้สึกเพียงพอ แล้วภูมิใจหากสิ่งที่เพื่อนพวกเขาได้รายงานหะดีษเดียวกันหรือคล้ายกัน โดยที่พวกเขาจะไม่จำเป็นต้องรายงานหะดีษนั้นๆ ต่อไป และมีรายงานหนึ่งบอกไว้ว่า เมื่อมีการถามปัญหาใดปัญหาหนึ่งพวกเขาชอบที่จะให้เศาะหาบะฮ์คนอื่นตอบแทน จนกว่าจะหวนกลับมาที่เศาะหาบะฮ์คนแรก (มุหัมมัด หัซซาล อัลเคาะฎีบ , ค.ศ.1994:93)

⁶¹ ราชะละฮียะฮ์ใน (อิบน์ กุฎัยบะฮ์ , ค.ศ.1989 : 85) (อิบน์ ลอะอฺ , ค.ศ.1990 : 2/373) และ (มุหัมมัด อับดุลญาบิร อัลเคาะฎีบ , ค.ศ.1994 : 202)

การที่เคาะหามะฮฺฎปฏิบัติดังเช่นนี้มีมิใช่ว่าพวกเขามีความรู้น้อย หรือไม่จําจำหะดีษจากท่านนะบี หากแต่เป็นเพราะพวกเขามีความระมัดระวัง และความรอบคอบในการรายงานหะดีษจนทำให้พวกเขาไม่ออกที่จะรายงาน แต่เนื่องจากต้องรักษาผลประโยชน์อันแท้จริงของอิสลามและของมุสลิมพวกเขาจําต้องรายงานด้วย และพยายามหาคำตอบหากเกิดปัญหาใดปัญหาหนึ่งในหมู่พวกเขา ดังปรากฏในหนังสือของอัลฮิษริศดาเนียกกล่าวว่ หากเกิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับหะดีษ หรือหะรอม บรรดาเคาะหามะฮฺฎจะค้นหาคำตอบจากคัมภีร์อัลกุรอาน หากมีคำตอบที่ชัดเจนพวกเขาจะดำเนินการตามนั้น แต่ถ้าไม่พบคำตอบในคัมภีร์ พวกเขาจะหาคำตอบในสุนนะฮฺของท่านนะบี หากมีเคาะหามะฮฺฎท่านหนึ่งรายงานเกี่ยวกับเรื่องนั้นพวกเขาจะรับและถือเป็นแนวปฏิบัติ ถ้าหากว่าไม่พบคำตอบในสุนนะฮฺ พวกเขาจะรวบรวมบรรดาเคาะหามะฮฺฎต่างๆ มาปรึกษา หรือเพื่อหาข้อสรุปปัญหาต่างๆ (อัลฮิษริศดาเนีย , ค.ศ. 1997 : 466 - 467) ดังที่อะบูบักรุ อุมัยร และเคาะหามะฮฺฎได้เคยปฏิบัติมา

4. พวกเขามีความรอบคอบในการรับหะดีษ เพราะพวกเขากลัวการลงโทษ ดังที่ท่านนะบี(คือลัลลลอฮฺอะลยฺวะซัลลิม)ได้กล่าวว่

- من كذب علي متعمداً فليتبوأ مقعده من النار -

ความว่ " ผู้ใดก็ตามที่กล่าวเท็จต่อฉัน ผู้นั้นจงเตรียมที่พำนักในนรก " ⁵⁴

และในรายงานของมุสลิมท่านนะบีกล่าวว่

من كذب علي ليين ككذب علي أحد ، فمن كذب علي متعمداً
فلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ

ความว่ " ผู้ใดก็ตามที่กล่าวเท็จต่อฉัน เขาไม่เหมือนกับกล่าวเท็จต่อคน ๆ หนึ่ง เพราะผู้ที่กล่าวเท็จต่อฉัน ผู้นั้นจงเตรียมที่พำนักในนรก " ⁵⁵

⁵⁴ หะดีษเคาะหะนีรายงานโดยอัลบุคอรียู กิตาบ อัลฮิษมีฮฺ บาบ ฮิษมี มิน กัซบมะอะ อะลัน นะบียู : 104 , 105 , 106 , 107 กิตาบ หะดีษ อัล ฮันบียาฮฺ บาบ มาฮฺฎุกิเราะ สา นะบียู ฮิษฆะฮิล : 3202 มุสลิม กิตาบ อัลมูกอศดีมะฮฺ บาบ ตะฆลีย อัลกะฮิบี อะลา ฮัรเราะฮฺลุ : 3 , 4 , 5 อัลติรมิซียู กิตาบ อัลฟิดีน บาบ มะญาอะ ฟินนะฮฺอูจิน ลัมบิ ฮัรริษาฮฺ : 2183

⁵⁵ หะดีษเคาะหะนีรายงานโดยอัลบุคอรียู กิตาบ อัลญะมาฮฺ บาบ มาฮฺฎุกิเราะฮฺ มินนะ ฮันบียาฮฺฮฺ อะลา อัลมัยยิต : 1209 มุสลิม กิตาบ อัลมูกอศดีมะฮฺ บาบ ตะฆลีย อัลกะฮิบี อะลา ฮัรเราะฮฺลุ : 5 อะหฺมัด : 17438 , 17492

เคาะทาบะฮฺไม่ก่อกองสิ่งอุคร์ต่าง ๆ ในศาสนา

บิตอะฮฺ หรือ สิ่งอุคร์ชิ้นใหม่ หมายถึง วิธีทางที่กำหนดขึ้นใหม่ในศาสนาซึ่งคล้ายกับ บทบัญญัติของศาสนาและเชื่อว่าเมื่อทำไปแล้วจะได้รับผลบุญและความยินดีจากพระองค์อัลลอฮฺ โดยไม่มีหลักฐานที่เชื่อถือและอ้างอิงได้ ไม่ว่าจะเป็นตัวบทหรืออุปถัมภ์ (อัจจาดีบีญฺ , ค.ศ.1991: 1/28)

บิตอะฮฺในศาสนาตามที่คนละอะฮฺลิสสุนนะฮฺส่วนใหญ่นั้น เป็นสิ่งที่หลงทาง และ ท่านรซูลได้สั่งห้ามมิให้กระทำสิ่งที่เป็นบิตอะฮฺ เพราะการกระทำเหล่านี้จะไม่ได้รับผลบุญใดๆ ทั้งสิ้น ดังที่ท่านนะบี(คือลัดลอลฮฺอะคัยอิบะรฮีม)ได้กล่าวว่

من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد

ความว่า " ใครที่ทำการอุคร์ในสิ่งที่ไม่มีแบบฉบับจากเรา เขาจะไม่ได้รับ การตอบรับ " ⁶⁶

และท่านนะบีกล่าวด้วยว่า

من عمل عملا ليس عليه أمرنا فهو رد

ความว่า " ใครที่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่มีแบบฉบับจากเรา เขาจะไม่ได้รับ การตอบรับ " ⁶⁷

นอกจากนี้ท่านได้กล่าวว่

وشر الأمور محدثاتها وكل محدثة بدعة
وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار

ความว่า " และข้อปฏิบัติที่ชั่วร้ายที่สุด คือ การกำหนดหลักศาสนาขึ้นมาใหม่ และทุกสิ่งที่กำหนดขึ้นมาใหม่ในหลักศาสนาถือว่าเป็นบิตอะฮฺ และบิตอะฮฺต่างๆนั้นล้วน เป็นสิ่งที่หลงทาง และสุดท้ายจะนำพาสู่นรก " ⁶⁸

⁶⁶ ทัศนะเคาะฟีหฺร่าฮฺงานโดยอัลมุคธฟีญฺ กิตาบ อัลคุดฮฺ บาบ อัจจา อิกฎวอะกะฮฺ อะลลา กุสฮี จูฮัน หนะกุศฮฺ มัจญฺ ดุน : 2499 และมุศลิหฺ กิตาบ อัล กุฎนียะฮฺ บาบ นักฎ อัลอะหฺกาม อัลบารฎะฮฺ อะลอะลดี มุญตาบาคิล จุมร : 3242 ออบู ตาลุก กิตาบ อัลสุนนะฮฺ บาบ ฟิ ลุฆุม อัลสุนนะฮฺ : 3990 ซิบูนฺ มะญะฮฺ กิตาบ อัลมุญลัดคิมะฮฺ บาบ คอะจุฮิม หนะดีษ อัลเราะฮฺล : 14

⁶⁷ ทัศนะเคาะฟีหฺร่าฮฺงานโดยมุศลิหฺ กิตาบ อัลคุดฎียะฮฺ บาบ นักฎอะหฺกามอัลบารฎะฮฺ : 3243

ศาหะนบะฮฺ เป็นบรรพชนที่ไม่กระทำสิ่งอุตริสิ่งบิตอะฮฺต่างๆในศาสนา เนื่องจากพวกเขา
 เขารู้ดีว่าสิ่งบิตอะฮฺนั้นเป็นสิ่งที่ขัดกับสุนนะฮฺของท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม) และเป็น
 สิ่งที่เราว่าซึ่งจะนำพาค้นหาความหมายของทั้งโลกนี้และโลกหน้า นอกจากนั้นแล้วพวกเขาได้ห้าม
 ปรัมและประกาศสงครามกับผู้อุตริในศาสนา อัลอะมะเราะฮฺวีญ กล่าวว่ ในยุคของศาหะนบะฮฺ
 ตาบีฮีน ผู้เดินตามรอยตาบีฮีน และนักปราชญ์สุนนะฮฺพวกเขาได้ประกาศสงครามกับผู้อุตริสิ่ง
 ต่างๆ ในศาสนา และไม่คบหาสมาคมกับพวกเหล่านั้น (อัลอะมะเราะฮฺวีญ , อ.ศ.1408 : 1/227)

ท่านอับดุลลอฮฺ อิบน์ มัลอู๊ด กล่าวว่ ได้ มนุษย์ทั้งหลายพวกเขาจะได้พบกับสิ่งอุตริ
 ใหม่ๆ ถ้าพวกเขาได้เห็นมันแล้ว พวกเขาจึงยึดแนวเดิม (คือแนวของรซูลและของศาหะนบะฮฺเท่า
 นั้น) ⁵⁴ และท่านกล่าวอีกว่ การค้นหาสิ่งที่เป็นสุนนะฮฺที่ดีกว่าการปฏิบัติอย่างจริงจังกับสิ่งบิตอะฮฺ
 และพวกเขาจึงถามวิถีของพวกเขา และพวกเขาอย่าอุตริสิ่งใหม่ๆ ในศาสนา แท้จริงสิ่งที่มีแล้วนั้น
 มันเพียงพอแล้ว (สำหรับเจ้า) ⁵⁵

อับดุลลอฮฺ อิบน์ อุมร์ กล่าวว่ การทำบิตอะฮฺทุกอย่างเป็นการหลงผิดแม้ว่าผู้คนส่วน
 มากจะเห็นว่าดีก็ตาม (อัลลาละกาฮีย , ค.ศ.1986 : 1/92)

ส่วนที่ท่านอุมร์ อิบน์ล คอฎฏอบ ได้กล่าวว่ บิตอะฮฺที่ดีที่สุดคือสิ่งนี้ ท่านกล่าวคำนี้
 หลังจากท่านรวบรวมบรรดาศาหะนบะฮฺและบรรดาอะฮฺลุลบัยต ⁵⁶ ร่วมกันในเดือนรอมฎอน ⁵⁷ แท้จริงบิต
 อะฮฺที่ท่านกล่าวนั้น เป็นบิตอะฮฺที่สื่อความหมายเชิงภาษามากกว่า (อัจราฮฺบีย , ค.ศ.1991 :
 1/139) เนื่องจากการระดมอะฮฺลุลบัยตร่วมกันนั้น ท่านนะบี(ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลิม)ได้เคย
 ปฏิบัติในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ สิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติมานั้นถือว่เป็นสุนนะฮฺ มิใช่บิตอะฮฺ รายงานจา

⁵⁴ รายงานโดย ฮันนะสาฮีย กิตาบ ศะฮะลาตุฮฺอิลอยน์ บาบ ใกล้เคียงอิลอยน์ : 1560 และหะดِيثคล้ายกัน ใน
 อัลบุคอรี กิตาบ อัลอิอฺติคอม บาบ อัลอิคตีดาจ บิลสุนัน รุฎ : 6735 มุสลิม กิตาบ อัลญุมฮูต บาบ ตักฟิฟุค
 ศะฮะลาตุ วัล ญุมฮูต : 1435 อับดุลมาญูฮฺ กิตาบ อัลมุกอตติมะฮฺ บาบ อัลอิติฮาน อัลบิลดาจ วัลญุคค : 44 , 45
 อัลดะวามีย กิตาบ อัลมุกอตติมะฮฺ บาบ ฟี กะรอฮียาคิล อัลจิบ ฟี กะรอฮีย : 208 , 209 และอะฮฺมัด : อ.ศ.13815 ,
 อ.ศ.13909 , 14455

⁵⁵ รายงานโดยอัลดะวามีย กิตาบ อัลมุกอตติมะฮฺ บาบ อัลลาคะฮฺ อับบาด อิบน์ อับบาด อัลลาคาฮฺ อัจราฮฺบีย : 647
 (ดูประกอบใน อัลลาละกาฮีย (อัลลาละกาฮีย , ค.ศ.1986 : 1 : 77 และ อิบน์ฮะญะเราะฮฺ , ค.ศ.1989 : 13-253)

⁵⁶ รายงานโดยอัลดะวามีย กิตาบ อัลมุกอตติมะฮฺ บาบ ฟี กะรอฮียะฮฺ อัลจิบ กะรอฮีย : 219

⁵⁷ ระดมอะฮฺลุลบัยต หมายถึง การระดมอะฮฺลุลบัยตปฏิบัติร่วมกันในตอนค่ำของเดือนรอมฎอน(เดือนแห่งการถือ
 กิฮฺรอฮฺ)

⁵⁸ หะดีษศาหะนบะฮฺรายงานโดยอัลบุคอรี กิตาบ ศะฮะลาตุ ละรอฮฺ บาบ ฟีฟุจลิล มิน กอมะเราะฮฺญอน : 1871
 และมาลิก กิตาบ นิดาฮฺอัลศะฮะลาตุ บาบ ฆาญอะฮฺ ฟี กิยาม เราะมะฎอน : 231

อะบูซุรเราะฮ์กล่าวว่า พวกเขาได้ถือศีลอดรวมกับท่านนะบีในเดือนรอมฎอน ท่านมิได้ละหมาดตะรอฮ์ร่วมกับพวกเรานอกจาก 7 วันสุดท้ายเท่านั้น กล่าวคือ คืนที่ 23 ท่านได้นำเราละหมาดจนถึง 4 ทุ่ม คืนที่ 24 ท่านไม่ออกมาละหมาดตะรอฮ์ร่วมกับพวกเรา คืนที่ 25 ท่านได้นำเราละหมาดจนถึงเที่ยงคืน ...”⁶⁰

และมีรายงานจากอาอิชะฮ์ ท่านกล่าวว่า ท่านนะบี(คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลิม)ได้ละหมาดตะรอฮ์ในมัสยิดของท่าน บรรดาเศาะหาบะฮ์ก็มาร่วมพร้อมทั้งท่านด้วย คืนถัดมา เหล่าบรรดาเศาะหาบะฮ์ได้มาร่วมละหมาดมากกว่าเดิม หลังจากนั้น คืนที่ 3 และคืนที่ 4 ท่านนะบีไม่ออกมาร่วมละหมาดกับเศาะหาบะฮ์ทั้งๆ ที่บรรดาเศาะหาบะฮ์ได้รวมตัวกันเพื่อละหมาดกับท่าน พอถึงตอนเช้าท่านนะบีกล่าวว่า

“ قد رأيت للذي صنعتم فلم يمنعي من الخروج إليكم إلا أنني خشيت أن تفرض عليكم ”

ความว่า “ ฉันได้เห็นสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำมา การที่ฉันไม่ออกมาร่วมละหมาดกับพวกเจ้านั้น เพราะฉันกลัวว่าพระองค์อัลลอฮ์จะสั่งให้พวกเจ้าละหมาดตะรอฮ์ร่วมกันเชิงบังคับ ” (ในขณะที่ประชาชาติของฉันไม่สามารถปฏิบัติในสิ่งนั้นได้)⁶¹

จากหลักฐานข้างต้น ฮัจจาติบียฺ(ค.ศ.1991, 1/140) วิเคราะห์ว่า นวตีย์นี้ได้บ่งชี้ถึงความเห็นของคณะผู้ชั่งตวงวัดร่วมกันในเดือนรอมฎอน (อย่างที่ท่านอุมม์รุได้ดำเนินเกาะ) ส่วนที่ท่านนะบี(คือลัลลอฮ์อะลัยฮิวะซัลลิม)ไม่ออกมาละหมาดร่วมกับบรรดาเศาะหาบะฮ์ในคืนถัดไปนั้น ก็เพราะท่านเกรงว่าพระองค์อัลลอฮ์จะกำหนดให้เป็นฟิรฎู⁶² เท่านั้น แต่มิใช่ท่านนะบีสั่งห้ามปฏิบัติอย่างนั้นโดยเด็ดขาด และฮัจจาติบียฺยกกล่าวต่อไปว่า ยุคของท่านนะบีเป็นยุคแห่งการประทานสาส์นและบทบัญญัติจากพระองค์อัลลอฮ์ ซึ่งอาจทำให้พระองค์ประทานสาส์นเพื่อบังคับให้มุสลิมปฏิบัติกันอย่างนั้น หลังจากการเสียชีวิตของท่าน เวลาแห่งการประทานสาส์นและบทบัญญัติต่างๆ หหมดไปทำให้การละหมาดตะรอฮ์ร่วมกันกลับสู่สภาพเดิม นั่นคือเป็นสุนนะฮ์หรือแบบอย่างที่ดี

⁶⁰ รายงานโดยอะบูดาอูด กิตาบ ฮัดเศาะลาฮ์ บาบฟี กียามะฮ์ ชะฮฺเราะมะฎอน : 1167 และซัดดีรรมิฮฺญี กิตาบ ฮัดเศาะลาฮ์ บาบมาญอะอะฮ์ฟี กียามะฮ์ ชะฮฺเราะมะฎอน : 734 ฮินนะเศาะฮียฺ กิตาบ กียามะฮ์ บาบกียามะฮ์ ชะฮฺเราะมะฎอน : 1587 อิบน์มาญะฮ์ กิตาบ ฮิกมะฮ์เศาะลาฮ์ วัลสุนนะฮ์ ฟิฮา บาบมาญอะอะฮ์ฟี กียามะฮ์ ชะฮฺเราะมะฎอน : ค.ศ.1317

⁶¹ นวตีย์เคาะหิรฺรายงานโดยซัลมุกษัย กิตาบ เคาะซะลาฮ์ ตะรอฮ์ บาบฟิฎฺฮ์ มิน กอมะเราะมะฎอน : 1873 และมุสลิม กิตาบ เคาะซะลาฮ์ ฟิรฎู วัล กอศฺฮ์ บาบ ฮัดดีษุหฺนฟี กียามะฮ์ ชะฮฺเราะมะฎอน : 1279 , 1271

⁶² ฟิรฎู คือ สิ่งที่ถูกมุสลิมจำเป็นต้องปฏิบัติ

ท่านจะรับทัศนะของเศาะหาบะฮฺ แต่ถ้าพวกเขามีทัศนะที่แตกต่างกันท่านจะเลือกทัศนะที่เห็นว่าใกล้เคียงที่สุดกับความถูกต้อง (อัจชาฟีฮีย์ , ม.ป.ป. : 596)

3. อะบูซุรเราะฮฺ (อ่างในมุหัมมัด อะบูชะอฺบะฮฺ , ค.ศ.1989 : 93)กล่าวว่า ถ้าหากเจ้าพบคนๆ หนึ่งไม่ให้ความสำคัญกับบรรดาเศาะหาบะฮฺเจ้าจงทราบเถละว่าคนๆ นั้นเป็นชีอะฮฺ เนื่องจากท่านนะบี และสิ่งที่อัลกุรอานได้ประกาศออกมาล้วนเป็นความจริง และสิ่งต่างๆ เหล่านี้เศาะหาบะฮฺเท่านั้นได้ถ่ายทอดมาถึงตัวเรา ดังนั้นชาวชีอะฮฺจึงต้องการลดความประเสริฐของบรรดาเศาะหาบะฮฺเพื่อทำลาย และบิดเบือนอัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่านนะบี

5. อัจชาฟีฮีย์ (ม.ป.ป. : 3/57) กล่าวว่า แบบฉบับของเศาะหาบะฮฺทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้ และเป็นแหล่งสามารถอ้างอิงได้ และเขากล่าวอีกว่า นักปราชญ์มุสลิมส่วนใหญ่เมื่อพวกเขาต้องการวินิจฉัยทัศนะต่างๆ พวกเขาจะศึกษาคำพูดและทัศนะของเศาะหาบะฮฺก่อน นักปราชญ์เหล่านี้จะอ้างคำพูดของบรรดาเศาะหาบะฮฺเป็นหลักฐานอันสำคัญในการวินิจฉัยบทบัญญัติต่างๆ และอัจชาฟีฮีย์ได้อ้างคำพูดของอิมามอัจชาฟีฮีย์ ว่า นักนิติศาสตร์มุสลิม(มุตะฮิด) ทั้งหลายไม่ได้ห้ามการตาม (ดักลัด) ทัศนะของเศาะหาบะฮฺก่อนที่จะวินิจฉัย แต่ห้ามตามหรือดักลัดนอกเหนือจากเศาะหาบะฮฺ

ดังนั้น สามารถสรุปได้ว่าทัศนะของเศาะหาบะฮฺเป็นทัศนะที่สามารถอ้างอิงได้ถ้าเรื่องใดๆ ไม่บัญญัติในคัมภีร์ของอัลกุรอานหรืออัลสุนนะฮฺ และการที่นักปราชญ์ทั้งหลายที่มาหลังจากเศาะหาบะฮฺพวกเขาให้การสรรเสริญบรรดาเศาะหาบะฮฺ ตลอดจนให้ความสำคัญกับพวกเขาอย่างปบงบอกให้รู้ว่าคุณเขานั้นมิใช่เป็นคนโกหก ทุเรื่องต่างๆ ต่อท่านนะบี แต่เป็นคนที่รักษาและยอมคนในแบบฉบับของท่านด้วยดีตลอดมา นอกจากนั้นพวกเขาไม่ปฏิเสธซึ่งกันและกันกับเรื่องต่างๆ ในศาสนาเพราะพวกเขาได้ยึดหลักฐานอันแข็งแรงอันเดียวกันนั่นคืออัลกุรอานและแบบฉบับของท่านนะบี พวกเขาเปรียบเสมือนเรือลำหนึ่งที่สามารถนำประชาชาติทั้งหลายเข้าฝั่งตามความประสงค์ของอัลลฮู